

Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija 36 - 2011
13. april 2011

Evropski okvir za vključevanje Romov

Evropska komisija je predstavlja evropski okvir, ki bo podlaga za pripravo nacionalnih strategij za vključevanja Romov. Okvir je osredotočen na štiri stebre: dostop do izobraževanja, zaposlitve, zdravstvenega varstva in stanovanj. Evropska komisija meni, da bi države članice morale določiti nacionalne cilje, ki ustrezajo številu romskega prebivalstva na njihovem ozemlju in ob upoštevanju sedanjega stanja pri reševanju romskega vprašanja. Evropska unija je določila cilje vključevanja Romov, države članice, regije in mesta pa se morajo obvezati, da jih bodo uresničili, pravi Evropska komisija.

Romi v Evropi živijo v bistveno slabših socialno-ekonomskih razmerah kot drugi. Anketa, ki so jo izvedli v šestih državah EU, je pokazala, da samo 42 odstotkov romskih otrok dokonča osnovno šolo, medtem ko evropsko povprečje znaša 97,5 odstotka. Srednjo šolo obiskuje le 10 odstotkov Romov. Med Romi v revščini živi od 75 do 75 ljudi, v EU je ta stopnja 17 do 18 odstotkov. Na trgu dela se Romi soočajo z nižjo stopnjo zaposlenosti in večjo diskriminacijo. Tudi njihove bivalne razmere so slabe, saj pogosto nimajo dostopa do osnovnih javnih storitev, kot je tekoča voda ali elektrika. Velik razkorak je tudi pri zdravju: pričakovana življenjska doba Romov je deset let nižja od povprečne, ki velja za EU. Ta je 76 let za moške in 82 let za ženske.

Evropska komisija pravi, da bi večja vključenost Romov lahko prinesla državam znatne gospodarske koristi. Romi predstavljajo vse večji delež delovno sposobnega prebivalstva, pri čemer je povprečna starost delovno sposobnih Romov 25 let, vseh evropskih državljanov pa 40 let. Na podlagi izsledkov raziskave Svetovne banke bi popolna vključenost Romov gospodarstvom nekaterih držav prinesla približno 500 milijonov evrov na leto, saj bi se izboljšala njihova produktivnost, zmanjšali socialni izdatki in povečali davčni prilivi.

V predlogu evropskega okvira je Evropska komisija navedla, da je treba na področju izobraževanja zagotoviti, da bodo vsi romski otroci končali vsaj osnovno šolo, na področju zaposlovanja je treba zagotoviti, da se bo delež zaposlenih Romov približal deležu zaposlenih med preostalimi prebivalci, na področju zdravstva je treba zmanjšati stopnjo umrljivosti romskih otrok in na področju stanovanjskega vprašanja poskrbeti, da bodo Romi imeli dostop do stanovanj in omrežij z javnimi storitvami, kot sta tekoča voda in elektrika.

Države članice morajo do konca leta 2011 predložiti nacionalne strategije vključevanja Romov z natančnim opisom uresničevanja teh ciljev. Države članice Evropska komisija tudi poziva, naj prilagodijo svoje operativne programe, ki se sofinancirajo iz strukturnih skladov in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, da bodo še bolj podpirale projekte, namenjene Romom. Države članice morajo določiti nacionalne kontaktne točke za vodenje in spremljanje izvajanja nacionalnih strategij vključevanja Romov ter za poročanje o njih. Evropska komisija bo pripravila letna poročila o napredku v državah članicah.

V proračunu EU je za pomoč državam članicam pri vključevanju Romov v družbo na voljo 26,5 milijarde evrov, od tega je bilo do zdaj porabljenih le 100 milijonov evrov. Evropska komisija razlaga,

da je eden glavnih razlogov za tako majhno porabo tega denarja v tem, da države članice ne morejo zagotoviti lastnega deleža za financiranje predloženih programov, nekatere pa programov za Rome tudi iz političnih razlogov nočejo sofinancirati.

Evropska komisija predlaga, da bodo morale svoje nacionalne programe za vključevanje Romov pripraviti tudi države na območju nekdanje Jugoslavije, ki si želijo vstopiti v EU. Predlog evropskega okvira za vključevanje Romov bodo pred uveljavitvijo obravnavali še pristojni ministri držav članic v okviru Sveta EU. Šele takrat bo dokončno znano, po kakšnih kriterijih bo evropska komisija ocenjevala nacionalne strategije, ki jih bo dobila, kdaj jih bo lahko zavrnila, zahtevala dopolnitve in podobno.

Koristne informacije:

- Sporočilo Evropske komisije:
 - <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/400&format=HTML&aged=0&language=SL&guiLanguage=en>
- Spletna stran s predlogom Evropske komisije:
 - <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=518&newsId=1011&furtherNews=yes>
- Vprašanja in odgovori o integraciji Romov:
 - <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/11/216&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>
- Sporočilo Evropskega parlamenta:
 - <http://www.europarl.europa.eu/sl/pressroom/content/20110404IPR16932/html/MEPs-welcome-plans-to-tackle-discrimination-against-Roma-people>

Pripravila:
Darja Kocbek